

oranjewoud festival

VERSLAG EDITIE 2018

Oranjewoud Festival 2018

Van 1 t/m 10 juni 2018 vond de zevende editie plaats van Oranjewoud Festival. Het festival vormde tevens het klassieke hoofdprogramma van Leeuwarden-Friesland Culturele Hoofdstad van Europa 2018. Wij hadden van de organisatie de opdracht gekregen de duur uit te breiden naar tien dagen, grote internationale namen uit te nodigen en het bezoekersaantal fors uit te breiden. Een veelomvattend programma met ruim honderdvijftig concerten en voorstellingen was hiervan het resultaat. Hoogtepunten hierbij waren onder meer een solorecital van de Frans-Canadese cellist Jean-Guihen Queyras, de carte-blancheserie van de jonge violiste Noa Wildschut en het optreden van de Luxemburgse pianist Francesco Tristano.

Alle landelijke kranten schreven over het festival, verschillende radio- en televisieprogramma's besteedden er aandacht aan. NRC, Trouw en de Theaterkrant waardeerden het festival met vier sterren. In het festivalhart De Proeftuin genoten duizenden bezoekers van gevarieerde optredens door festivalmusici en diverse gastensembles alsmede een uitgebreid kinderprogramma. In totaal bezochten 25.000 bezoekers het festival, een stijging van 10.000 ten opzichte van vorig jaar.

1. Artistieke invulling

Met Oranjewoud Festival willen wij graag klassieke muziek levend houden om deze in al haar veelkleurigheid publiek van nu, straks en later in het hoofd en het hart te raken. Wij hopen het heersende beeld dat klassieke muziek saai, elitair, moeilijk en ouderwets is, bij te stellen en de kloof tussen het algemene publiek en de culturele wereld te verkleinen. Onze voornaamste strategie is om hoge kwaliteit te koppelen aan lage drempels en door presentatie en beleving onderdeel te maken van het artistieke proces.

Net als in voorgaande jaren hebben wij tijdens editie 2018 weer grote stappen kunnen zetten op dat terrein. Uit de kaartverkoopcijfers, vele gesprekken met Proeftuin-bezoekers, concertgangers, representatieve steekproeven en de spontane reacties blijkt dat veel nieuw publiek het festival wist te vinden. De samenstelling van het publiek was zeer divers. Wij zagen vele gezinnen met jonge kinderen, doorgewinterde concertbezoekers en culturele avonturiers. Daarnaast introduceerden een aantal van onze begunstigers het festival aan hun relaties.

1a. Muzikaal programma

In de Overtuin, het omliggende parklandschap, Museum Belvédère, de landhuizen, de historische tuinen, de BB Bunker en het zwembad van hotel Tjaarda vond het hoofdprogramma plaats. Deze was verdeeld over een aantal programmalijnen, te weten *BACH Inc.*, *Chronicle of a digital era*, *Noa's Choice* en *Dutch Delight* alsmede de tweede editie van de *Nacht van het Park*.

BACH Inc.

Acht verschillende uitvoeringen en uitvoeringswijzen van J.S. Bach, waaronder het programma *Bach meets Kennedy meets Gershwin* van Nigel Kennedy, Goldberg City Variations door de Luxemburgse pianist Francesco Tristano, een recital door cellist Jean-Guihen Queyras met enkele Bach-suites, een nieuwe bewerking van *Musikalisches Opfer* door Calefax en een bijzondere combinatie van Bachs tweede vioolpartita door Noé Inui met koralen.

Chronicle of a digital era

Een bloemlezing van concerten waarin de relatie tussen

Nigel Kennedy

digitale technologie en klassieke muziek tot uitdrukking kwam. Naast Tristano's recital behoorden hiertoe *Sampling Bach* door Musica Sequenza, een stilteconcert door TEMKO, een nieuwe encensering van *La voix humaine* door Ekaterina Levental en Yoram Ish-Hurwitz en Pitch Dark celliste Katharina Gross, componist/slagwerker Arnold Marinissen en beeldend kunstenaar Giny Vos. Ook installaties als *SWANS* van Marco Barotti vielen onder deze programmaliijn.

Noa's Choice

Noa Wildschuts carte blanche bestond uit een uitvoering van het tweede vioolconcert van Prokofjev met het Noord Nederlands Orkest onder leiding van Benjamin Levy, een kamermuziekoptreden met medewerking van o.a. Quirine Viersen en Enrico Pace en de theatrale voorstelling *Tinteltijd* samen met Joke van Leeuwen en TOEAC.

Dutch delight

Een keur aan Nederlandse en Belgische musici gaven acte de présence zoals pianist Hannes Minnaar, sopraan Lore Binon, violist Niek Baar, Erik Bosgraaf en Ebonit Quartet.

Nacht van het Park

De Nacht van het Park vormde dit jaar een samenwerkingsproject met PODIUM Festival Esslingen (D) met musici uit beide festivalnetwerken. Het bestond uit korte optredens verspreid over de bijzonder uitgelichte Overtuin en een afsluitend Middernachtconcert met een uitvoering van de liedcyclus *Unremembered* van componiste Sarah Kirkland Snider en tekstschrijver/illustrator Nathaniel Bellows. Beide kunstenaars waren aanwezig. Bellows vervulde een actieve rol bij het concert.

Premières en pilots

Editie 2018 kende zeven premières en verschillende proefprojecten waaronder *Future Perfect* van Vanessa Lann in opdracht van het festival, *MUTED* van Louis Andriessen, David Lang, Michael Gordon en Julia Wolfe in samenwerking met De Doelen (Rotterdam, uitvoerend producent), New York Philharmonic Orchestra (New York), Music on Main (Vancouver) en Huddersfield Contemporary Music Festival, *Koerikoeloem* van Miranda Driessen voor windharpen, vocalisten, blokfluittrio en Japanse Sho, *PRIKKEL* van Tijn Wybenga, Floating door TEMKO waarbij de akoestische eigenschappen onder water werden onderzocht en *Chanting Forest* van Diederik Rijpstra voor koor en geblinddoekt publiek.

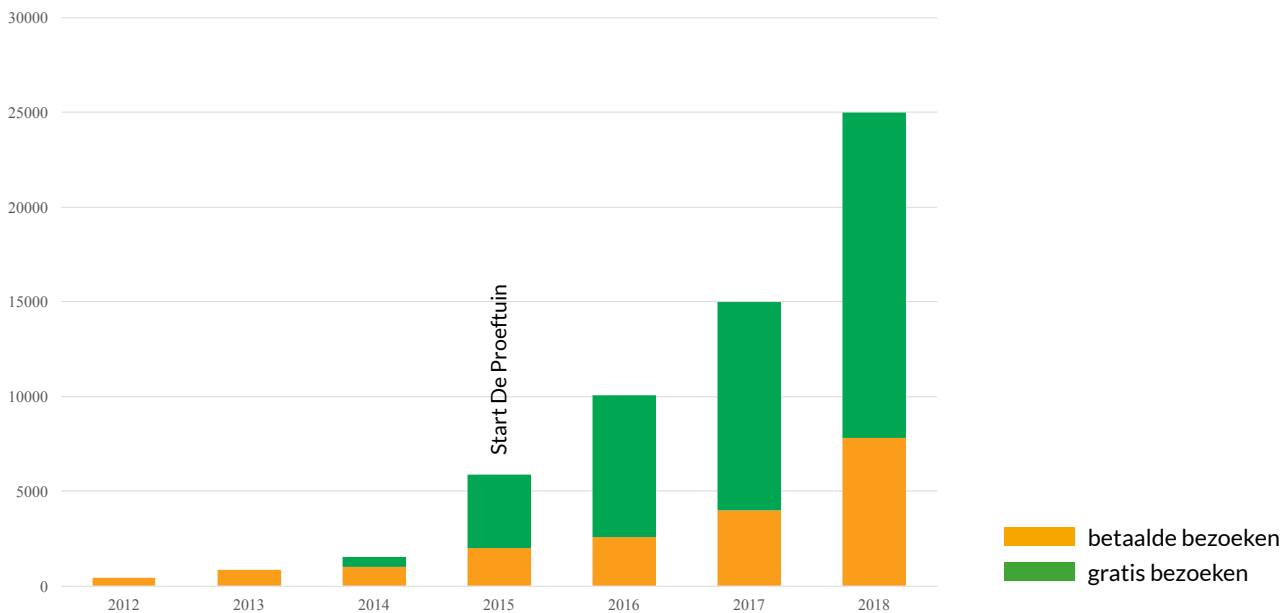
Samenwerkingsprojecten

Naast PODIUM Festival werd ook inhoudelijk samengewerkt met Oerol en het Grachtenfestival. Het jonge collectief AM.OK onder leiding van componist Tijn Wybenga kreeg de opdracht tot het maken van een nieuwe multidisciplinaire voorstelling rond de bubbelinstallatie van het Berlijnse kunstenaarsduo Marco Canevacci en Yena Young. De samenwerking met Lân fan taal rond minderheidstalen resulteerde in een groot aantal randprogrammaonderdelen. Met Under de Toer en Kameroperahuis werd samengewerkt rond het gemeenschapsproject *De klok en het meisje*.

1b. Proeftuin-programma

De Proeftuin vormde het begin-, middel- en eindpunt van de meeste festivalbezoeken. Het festivalhart vervult een sleutelfunctie bij het aantrekken van nieuw publiek en vormt een festival op zich. Doordat vrijwel alle musici van hoofdprogramma ook in De Proeftuin optraden,

Publieksontwikkeling 2012-2018

waren deze inhoudelijk nauw met elkaar vervlochten. De programmering bestond uit een doorlopend programma van klassieke concerten en niet-klassieke optredens op een gedeeld podium. Onder de laatst-gevoemde categorie behoorden Coal Harbour, Under the Surface, Ikarai, Di Gojim, Eef van Breen Group, Van Dryver, StarkLinnemann Quartet en Van Binsbergen Playstation. Op een tweede podium dat zich in 't Proevertje bevond, het kindergedeelte van De Proeftuin, waren zes muziekvoorstellingen geprogrammeerd voor kinderen vanaf 3 jaar en een achttal workshops.

1c. Randprogramma

Het festival kende dit jaar een zeer uitgebreid randprogramma. Een greep daaruit zijn diverse interviews door journaliste en schrijver Thea Derks met diverse musici en makers. *Secret Passage* vormde een bijzondere installatie van Herman Zeilstra waarin de BB Bunker een geheime doorgang vormde naar het nabijgelegen natuurgebied De Deelen in combinatie met muziek van John Luther Adams. Met Lân Fan Taal werd een *Redactielokaal*, *Relaxerette*, *It Font* (korte kunstfilms), de voorstellingen *Tongen* van Nyk de Vries en Solo met leden van het Noord Nederlands Orkest geprogrammeerd.

Quasicello bestond uit een tentoonstelling vreemdsoortige celloachtige instrumenten van Rob van den Broek in Museum Belvédère. Een van zijn instrumenten speelde een belangrijke rol bij het programmaonderdeel *Pitch Dark*. In De Proeftuin was er een uitgebreid aanbod aan kinderactiviteiten zoals de workshops *Hands-on*. Daarbij kregen kinderen de kans om onder begeleiding van een ervaren docent kennis te maken met uiteenlopende blaas-, strijk- en slagwerkinstrumenten.

1d. Educatief programma: Visionary Soundscapes

Net als in voorgaande jaren werd in samenwerking met kunstencentrum Ateliers Majeur een educatief project georganiseerd waarbij diverse basisscholen en lokale kunstenaars betrokken waren. Ditmaal vormde *Shifting Images* van klarinettist en fotograaf Michel Marang de

inspiratiebron. Na een kick-off in april in het Posthuis Theater hebben ongeveer 90 basisschoolleerlingen onder begeleiding van de lokale kunstenares Mieke Hoekstra in enkele weken tijd een aantal kunstwerken gemaakt rond ritmische patronen. Deze werden tijdens het festival in de Overtuin tentoongesteld.

1e. Participatieprogramma's

Onbeperkt Ensemble

Evenals in 2017 werd samengewerkt met de organisatie Talant. Uitgangspunt daarbij was dat muzikale expressie een universeel gegeven is en de gemeenschappelijke noemer vormt waarbinnen mensen met verschillende achtergronden en mogelijkheden elkaar kunnen vinden. Het *Onbeperkt Ensemble* was een klein orkest bestaande uit zowel professionele musici als mensen met een verstandelijke beperking die middels dit project serieus hun creatieve vermogen en muzikale mogelijkheden konden tonen.

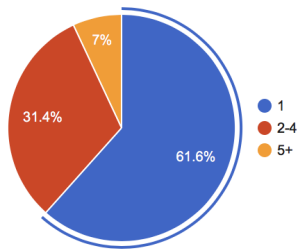
De klok en het meisje

Als onderdeel van *Under de Toer*, een ander LF2018-project, werd in samenwerking met Kameroperahuis, een lokale toneelvereniging, middelbare scholieren en jong regionaal muzikalent een voorstelling gemaakt met als uitgangspunt een van de verhalen rond de Thomaskerk in Katlijk.

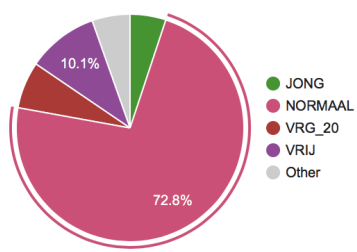
2. Samenwerkingsverbanden

Bij deze editie van Oranjewoud Festival werd met vele lokale en regionale organisaties samengewerkt, waaronder Posthuis Theater (kantoorfaciliteiten, co-financiering kameropera *La voix humaine*), Noordelijk Film Festival (filmvertoningen), Staatsbosbeheer (concertlocaties waaronder de BB Bunker, inclusief lezingen), Ateliers Majeur (educatie, participatie), lokale kunstenaars (educatie), Museum Belvédère (expositie Rob van den Broek en concertlocatie), Stichting

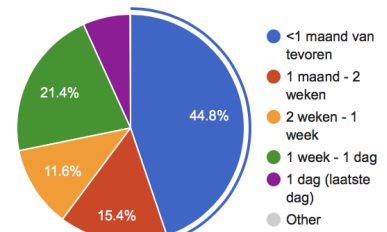
1607 klanten, 1117 nieuw, 0 klant+

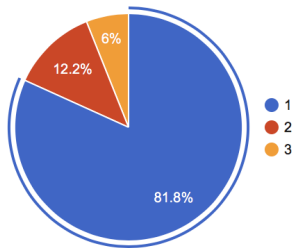
Prijssoorten

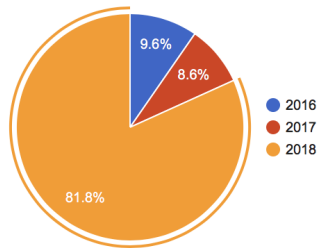
Moment van aankoop

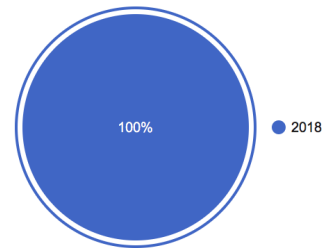
Loyaliteit in jaren

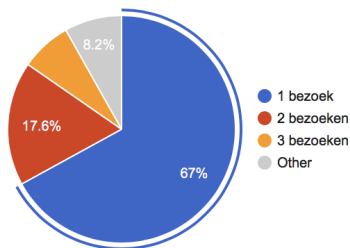
Eerste bezoekjaar

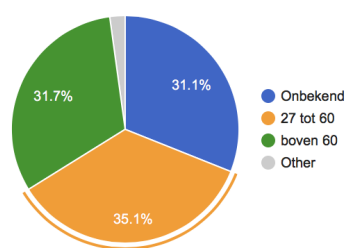
Laatste bezoekjaar

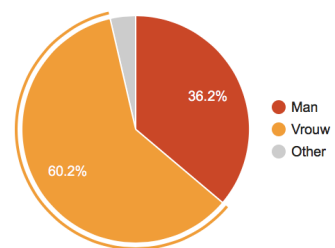
Bezoeken per klant

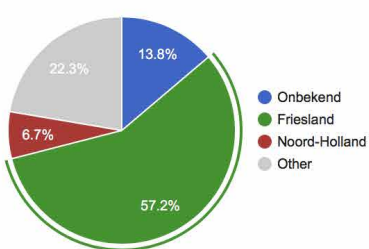
Leeftijd bezoekers

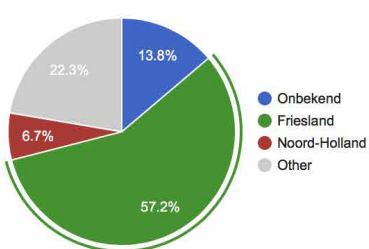
Geslacht

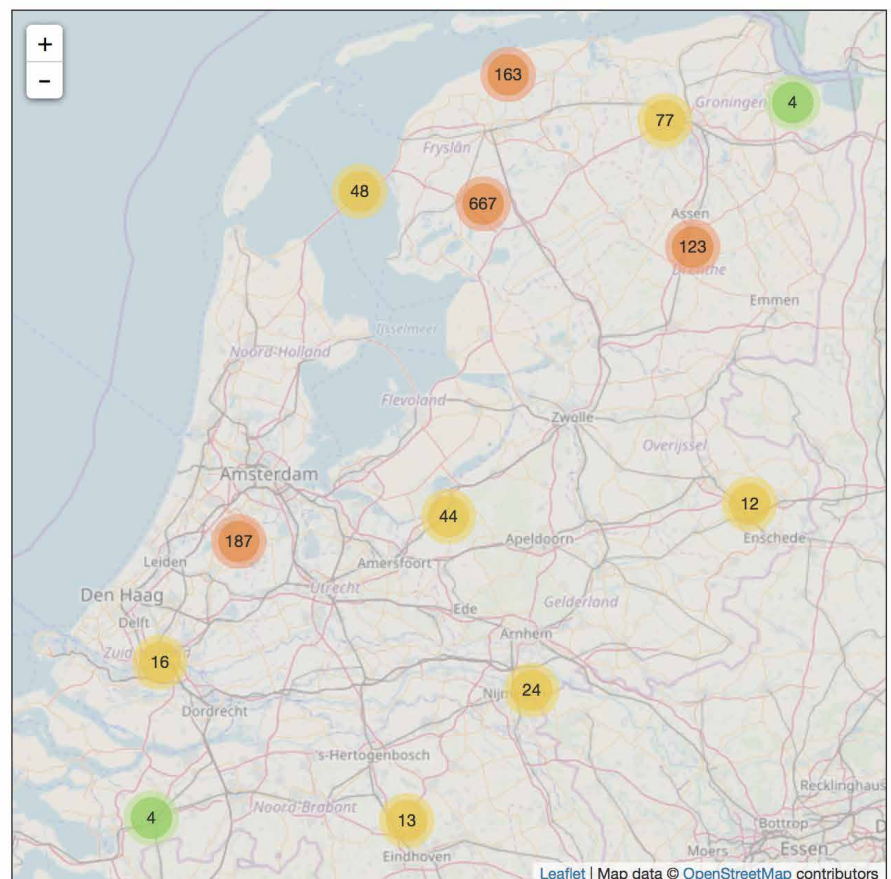
Herkomst

Herkomst gedetailleerd

Geografische Spreiding (bezoekers uit NL)

FB Oranjewoud (concertlocatie), Omroep Friesland (installatie door Herman Zeilstra), Museum Bescherming Bevolking (concertlocatie), Golden Tulip Tjaarda (hotel- en restaurantfaciliteiten, concertlocatie), Stichting Staten & Stinzen (lezingen), gemeente Heerenveen (bemiddeling met de erven van de Overtuin, Staatsbosbeheer), Leeuwarden-Fryslân 2018 (inhoudelijke en publicitaire ondersteuning), NHL Stenden Hogeschool (bemanning bar) en eigenaren en beheerders van de landgoederen.

3. Marketing en publiciteit

Voor de uitvoering van de marketingstrategie is voor de derde keer samengewerkt met Communicatiebureau De Kippen. De jarenlange ervaring van dit bureau in de culturele sector, gecombineerd met een persoonlijke benadering, grote toewijding en hands on-aanpak heeft geleid tot een effectieve campagne en een prettige samenwerking.

De nieuwe visuele identiteit die in 2017 was ontwikkeld door Harlingseboys (huisstijl en campagnebeeld) was zeer goed ontvangen door het publiek en heeft substantieel bijgedragen aan de herkenbaarheid van het festival. Het campagnebeeld 2018 is wederom door hetzelfde ontwerpbureau ontwikkeld en borduurde voort op de stijl van 2017. Dit jaar stonden de vogels centraal als metafoor voor de veelkleurigheid en variëteit van het festival. Dit ontwerp is toegepast in alle uitingen, van posters, flyers en website tot de locatievormgeving.

De succesformule van De Proeftuin, waarbij alles letterlijk en figuurlijk bij elkaar komt - het publiek, de musici, klassiek en jazz, cultuur en natuur, vorm en inhoud - vormde ook dit jaar een belangrijk middel om nieuw publiek kennis te laten maken met de verscheidenheid aan (klassieke) muziek. De Proeftuin trok opnieuw vele duizenden bezoekers van wie velen nog nooit een (klassiek) concert hadden bezocht. Het in 2017 ingezette beleid om alle kinderactiviteiten in 't Proevertje gratis aan te bieden, in combinatie met de € 2,50 toegang voor jongeren tot en met achttien jaar, resulteerde in een zichtbare verjonging van het publiek. Er is op bescheiden schaal geëxperimenteerd met een jongerentarief tot en met dertig jaar. Dit zal komend festival verder worden uitgewerkt.

Oranjewoud Festival was zichtbaarder dan ooit. De advertentiewaarde van de *free publicity* in de geschreven en online media in Nederland bedroeg in de periode van 30 september 2017 tot en met 30 juni 2018 € 476.564. Net als in 2016 en 2017 is er een radiospot gemaakt met dezelfde voice-over en vanaf drie weken voor het festival is uitgezonden op Radio 1 en 4.

Optredens van festivalmusici bij de televisieprogramma's Podium Witteman en RTL Late Night en in diverse radioprogramma's zoals Spiegelzaal, Opium en Podium droegen bij aan de landelijke zichtbaarheid. Ook internationaal komt Oranjewoud Festival steeds meer op het netvlies van de culturele pers: een uitgebreide lovende aankondiging op het invloedrijke online platform Bachtrack.com, een vermelding in de top-tien van meest bijzondere buitenfestivals wereldwijd en lovende recensies van BBC Music Magazine. Daarnaast heeft de Duitse zender ZDF tijdens het slotconcert opnames

gemaakt die zullen worden gebruikt voor een 45-minuten durende reportage over de Culturele Hoofdsteden 2018.

Voor de offline campagne zijn flyers, posters, advertenties en een festivalkrant ontwikkeld. Tegelijkertijd met de start van de kaartverkoop voor het volledige programma (26 januari) zijn flyers en posters breed verspreid door Friesland, Groningen-stad en Amsterdam. Begin mei zijn A5-folders en posters verspreid in Amsterdam, Groningen-stad, Zwolle en Zuthpen. Tegelijkertijd met de radiospot waren op 67 stations Spreads met het campagnebeeld te zien op perrons en stationshallen in provincies Noord-Holland, Utrecht en Overijssel. Twee weken voor het festival is als bijlage bij de Leeuwarder Courant een uitgebreide festivalkrant verschenen. Deze is tevens breed verspreid door Friesland en Groningen-stad.

In zowel regionale als landelijke kranten en magazines zijn advertenties verschenen.

Naast de offline campagne is voor deze editie extra ingezet op een online campagne. Vanaf de start van de bekendmaking van de eerste acht hoogtepunten in oktober is op basis van een content planning ingezet op berichtgeving via de Facebook-pagina en (in mindere mate) op Instagram. In 2017 is Oranjewoud Festival toegelaten tot het Google Grants Adwords-programma, wat betekent dat er op Google onder bepaalde voorwaarden gratis kan worden geadverteerd. Dit is voor de campagne van 2018 actief ingezet.

Voor de drie doelgroepen zijn afzonderlijke korte trailers gemaakt (traditionele klassieke muzikliefhebber, culturele avonturier en gezinnen met kinderen tot circa 12 jaar) die werden ingezet op Facebook en YouTube. Vanaf maart is met behulp van het externe bureau Pixl, gespecialiseerd in online marketing, de campagne geïntensiveerd op Facebook, YouTube en Google Grant Adwords.

Via LF2018 is voor een aantal specifieke concerten een Google Display-campagne ingezet en in de week voorafgaand aan het festival een preroll-advertentiecampagne van de STER bij Uitzending Gemist. Het aantal nieuwsbriefabonnees steeg naar bijna 2.600. De nieuwsbrief die met regelmaat wordt verstuurd, wordt goed gelezen.

De bekendmaking van het programma en de kaartverkoop zijn gefaseerd ingezet. De kaartverkoop van acht hoogtepunten zijn tegelijkertijd met het bekendmaking van het programma van LF2018 op 3 oktober 2017. De complete programmering werd op 26 januari bekendgemaakt, tegelijkertijd met de opening van Leeuwarden-Friesland Culturele Hoofdstad van Europa. In tegenstelling tot voorgaande jaren liep de kaartverkoop vanaf 3 oktober gestaag door, er was geen significante terugval zoals we dit in voorgaande jaren wel zagen. De kaartverkoop vertoonde pieken bij de start, eind december (einde vroegboekorting) en januari. In de maand mei nam de verkoop zoals verwacht explosief toe, ook tijdens het festival werden weer veel kaarten verkocht. Veel concerten waren uitverkocht. Naast diverse concerten met een kleinere capaciteit waren ook het openingsconcert en dat van Nigel Kennedy voor de start van het festival uitverkocht.

In totaal werden 25.000 bezoeken geteld, waarvan bijna 8.000 verkochte kaarten. In 2016 was een opvallende

stijging te zien van het percentage Fries betalend publiek. Deze tendens zette zich voort in 2018: ruim 58% van de kaarten werden gekocht door Friezen en lijkt daarmee aan te geven dat de zij het festival hebben omarmd. Noord-Holland was goed voor 6,5% van de kaartverkoop. Bijna 22% kwam uit de provincies Groningen, Drenthe, Overijssel, Utrecht en Zuid-Holland. Ruim 13% was niet traceerbaar via het kaartverkoopsysteem. Dit betreft onder andere tickets verkocht via touroperators en buitenlandse bezoekers. Opmerkelijk detail: het merendeel van de kaarten is verkocht via de eigen kanalen (ruim 99%); de kaartverkoop via de website van LF2018 was nihil.

Voor deze editie zijn diverse marketingacties ingezet, zoals een vroegboekorting tot 31 december 2017, korting voor Rabobankklanten voor concerten in het gelijknamige paviljoen, een joint-promotion met hotel Tjaarda bij Van der Meulen Bakkers, lezersactie in de Libelle en diverse prijsvragen on- en offline. De stapelkorting bleek de afgelopen twee edities dermate succesvol, dat besloten is deze korting naar beneden bij te stellen (10/15/20% voor nieuwe en bestaande klanten in plaats van 15/20/25%). Ook presenteerde Oranjewoud Festival zich met bijzondere silent concerts tijdens de openingsmanifestatie van Culturele Hoofdstad op 26 januari en een promotionele actie op 6 mei op Schiphol. Daarnaast is het festival opgenomen in diverse nieuwsbrieven van partners en andere externe partijen.

Dit jaar is ook ingezet op een (hernieuwde) samenwerking met NDC Mediagroep. Door middel van een vooraf bepaald bedrag per verkocht ticket vanaf peildatum is een mediabudget vastgesteld met een 'verdubbelaar' en extra investering NDC. Vanaf mei startte een intensieve advertentiecampaagne (voornamelijk print en deels online) in de betaalde oplages van de dagbladen en alle huis-aan-huiskranten. Effectief is lastig te meten wat deze samenwerking concreet heeft opgeleverd. Wel heeft deze samenwerking bijgedragen aan de zichtbaarheid in de Noordelijke provincies en de relatie met NDC Mediagroep bestendigd.

Publieksonderzoek

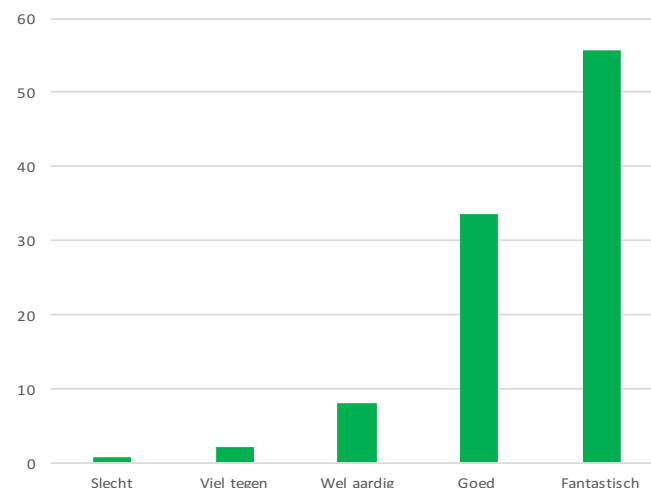
Exit-poll concertbezoekers

Tijdens het festival hebben de bezoekers van alle betaalde concerten bij binnenkomst een scheurstrook ontvangen waarmee zij hun waardering voor het concert konden geven door het cijfer van hun keuze in te scheuren, waarbij 1 = slecht en 5 = fantastisch. Maar liefst 55,6% van het publiek waardeerde de concerten met een 5 (fantastisch), 33,5% met een 4 (goed), 8,1% als 'wel aardig' (3), 2,1% van de bezoekers gaf aan dat het concert tegenviel en 0,7% vond het ronduit slecht.

Vragenlijst bezoekers betaalde concerten

Bijna 900 betalende bezoekers van Oranjewoud Festival zijn na afloop van het festival per e-mail benaderd met de vraag of zij een korte enquête over het festival wilden invullen. Deze enquête heeft tot nu toe 277 respondenten opgeleverd.

Gemiddelde waardering concerten (in %)

De enquête bestond grotendeels uit gesloten vragen. Bij enkele vragen bestond de mogelijkheid om een korte toelichting te geven. De belangrijkste conclusies zijn:

- Ruim 45% van de respondenten bezocht het festival voor de eerste keer.
- 43% bezoekt geen andere festivals en 15% bezoekt geen andere klassieke concerten.
- 57% van de bezoekers is tussen de 41-66 jaar.
- Het festival wordt gemiddeld beoordeeld als goed tot zeer goed.
- 73% van de respondenten vindt de ticketprijzen goed.
- 52% is zeker van plan het festival volgend jaar weer te bezoeken, 32% waarschijnlijk.

Een uitvoerige rapportage is op aanvraag beschikbaar.

Daarnaast is er door de gemeente Leeuwarden een publieksonderzoek uitgevoerd. De gegevens hiervan zijn opgevraagd, maar nog niet binnen.

Toegankelijkheid

In 2017 is in samenspraak met werkgroep toegankelijkheid Leeuwarden is gewerkt aan het ontsluiten van het festival voor mensen met een fysieke beperking. De daaruit voorgekomen verbeterpunten zijn zo veel mogelijk in concrete acties omgezet, zoals een verbeterde informatievoorziening, infrastructurele verbeteringen en monitoring en terugkoppeling door de betreffende groepen. Dit blijft een voortdurend aandachtspunt vanwege nieuwe locaties per festivaleditie.

4. Organisatie

Festivalteam

De artistieke leiding en programmering waren in handen van Yoram Ish-Hurwitz. Harm Witteveen had voor de vijfde maal de zakelijke leiding maar nam in de aanloop naar het festival afscheid. Hij werd opgevolgd door Dorine Schreurs die optrad als interim zakelijk leider. Johan de Vries, was voor de derde achtereenvolgende jaar eindverantwoordelijk voor de productie. Bart Meesman voerde de technische coördinatie voor de eerste maal uit. Franca Klaus van

Communicatiebureau De Kippen is sinds begin 2016 verantwoordelijk voor marketing & communicatie. Zij werd daarin ondersteund door Margreet van Litsenburg die optrad als marketing-assistent. Nanda Tuinstra vormde als programmaproducent een belangrijke schakel tussen de musici, de productieleider en de artistiek leider. Kim Dekker is opnieuw aangetrokken om de in ruim 100 vrijwilligers te coördineren. Anne Madrid Y Lopez was voor de derde maal coördinator van De Proeftuin alsmede locatievormgever. Zij voerde onderhandelingen met de aanbieders en was verantwoordelijk voor de ontvangsten van sponsorrelaties. Jurjen Enzing was opnieuw verantwoordelijk voor de kaartverkoop. De groei die het festival de afgelopen jaren heeft doorgemaakt, heeft ons doen besluiten met ingang van editie 2019 het festivalteam van een nieuwe structuur te voorzien. Daarbij wordt met name het productionele deel van het team opnieuw ingevuld. De gesprekken daarover zijn gaande. Naar verwachting zal het vernieuwde team in september operationeel zijn.

Besturen

De samenstelling van het bestuur van Stichting Oranjewoud Festival is sinds begin 2016 ongewijzigd. Ingrid Metz vervult de rol van voorzitter. De overige bestuursleden zijn Yvonne van den Berg (programmeur De Oosterpoort Groningen), Lode van Piggelen (cultureel ondernemer, voorheen directeur Over 't IJ Festival en programmeur Festival a/d Werf), Jacques Malschaert (directeur Bibliotheekservice Friesland), penningmeester Gerrit Kramer (voormalig accountant) en Klaas Dijkma. Op grond van het rooster van aftreden nemen Ingrid Metz en Klaas Dijkma najaar 2018 afscheid van het bestuur. Ook Yvonne van den Berg heeft aangekondigd haar functie als bestuurder neer te leggen. Advocaat Wilko Jan Aardema neemt als nieuw lid binnenkort zitting in het bestuur. Naar een nieuwe voorzitter wordt nog gezocht. De stichting volgt de Code Cultural Governance.

Naast de hoofdstichting is er een Stichting Vrienden Oranjewoud Festival die zich toelegt op het werven van donateurs en die daarnaast het draagvlak van het festival binnen de lokale gemeenschap bewaakt.

5. Financiën

Met een omzet van €950.000 heeft Oranjewoud Festival opnieuw een grote inkomstenstijging gerealiseerd in het culturele jaar van LF2018. De begrote recette uit kaartverkoop werd overtroffen en met name de inkomsten uit De Proeftuin overstegen alle verwachtingen. Mede dankzij het goede weer maar ook de verschillende ontvangsten leverde een aanzienlijk bedrag op.

Het genereren van eigen inkomsten is voor Oranjewoud Festival van levensbelang. Sponsoring van hoofdsponsor Rabobank, BASF en Zwanenburg Projecten leverden hieraan bij, maar voor 2018 waren het met name de fondsen, zowel landelijk als regionaal, privaat als publiek die de grote editie mogelijk hebben gemaakt. FB Oranjewoud trad toe als *Founding Partner*

van het festival en fondsen zoals VSBFonds, Fonds21, Prins Bernhard Cultuurfonds, de Nico Nap Foundation en Julia Jan Wouters Stichting droegen fors bij met grote donaties. Ook vanuit het publieke domein werd bijgedragen door de Gemeente Heerenveen, Provincie Friesland en het Fonds Podiumkunsten.

De hogere inkomsten zijn aangewend om het ambitieuze programma van 2018 te realiseren en om vanuit de *legacy* van LF2018 de lijn in 2019 voort te kunnen zetten. Met name op productie en locatie-inrichting zijn meer kosten gemaakt dan begroot. Deze hadden veelal te maken met last-minute aanpassingen maar ook door de speciale producties van *De Klok en het Meisje* (Kameraoperahuis) en *PRIKKEL* (Oerol en het Grachtenfestival).

De honoraria voor de musici vormen de grootste kostenpost. Alle betaalde medewerkers hebben zoveel meer uren gemaakt dan voorzien, dat er besloten is een kleine verhoging voor meerwerk uit te keren.

Terugkijkend kunnen wij te stellen dat er een maximaal resultaat is behaald met een klein budget. De editie 2018 wordt afgesloten met een positief resultaat, dat wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

6. Vooruitblik

Editie 2018 vormde in veel opzichten een mijlpaal. Nu de opdracht van LF2018 is volbracht en de doelen op het gebied van duur, programmering en publieksbereik zijn gerealiseerd, is het van belang de doelstellingen en ambities voor de komende jaren opnieuw te formuleren. Met de achtste editie van Oranjewoud Festival gaan wij weer terug naar één lang weekend, van 30 mei tot en met 2 juni. Uit het beleidsplan 2019-2022 en het projectplan 2019 zal blijken dat wij ons gaan richten op de drie belangrijkste pijlers waarop het festival rust: het omarmen van de toekomst met innovatieve projecten, het verder vergroten van de toegankelijkheid en het koesteren van waardevolle tradities. Educatie en het kinderprogramma zullen een belangrijkere plaats innemen en het festival zal zich in toenemende mate ontwikkelen tot 'makersfestival' met voorstellingen en concerten die hun oorsprong in Oranjewoud vinden. Het landelijke en internationale publiek dat het festival wist te vinden, zal worden bestendig en uitgebreid.

Conclusie

Ondanks de grote uitdagingen waarvoor het festival zich gesteld zag, zoals de veeleisende opdracht van Leeuwarden-Friesland 2018, de mutaties binnen de organisatie en het zoeken naar de vereiste financiële middelen, heeft het festival opnieuw laten zien dat het grote ambities kan realiseren alsmede de doelstelling om de hoogst mogelijke kwaliteit te verbinden met zo laag mogelijke drempels. Daarmee geven wij invulling aan onze missie klassieke muziek levend te houden voor publiek van nu, straks en later. Het festival draagt effectief bij aan het doorbreken van de heersende vooroordelen rond klassieke muziek en het verkleinen van de kloof tussen publiek en de culturele wereld. De Proeftuin heeft zich opnieuw bewezen als instrument om nieuw publiek te verleiden een klassieke-muziekfestival te bezoeken net als de festivalvorm en de ontwikkeling en het gebruik van bijzondere presentatievormen en locatiespecifieke concerten.

Het succes blijkt onder meer uit de enorme groei van het publiek en de vele enthousiaste reacties. In de loop van zeven edities is het totaal aantal festivalbezoeken met een factor van 55 gegroeid van 450 naar 25.000. Het aantal verkochte kaarten in 2018 was 17 maal zo groot als in 2012. Een uitgekiend prijsbeleid met stapelkortingen, een scherp jeugdtarief en de vele gratis onderdelen zorgen ervoor dat een festivalbezoek aantrekkelijk is en bereikbaar voor iedereen, ongeacht kennis en ervaring, leeftijd of inkomen zonder inhoudelijke concessies te doen.

Bovenstaande neemt niet weg dat er nog voldoende werk in het verschiet ligt. Het muzikale programma kan nog beter worden afgestemd op de interesses en achtergronden van (nieuwe) bezoekers en organisatorisch is opnieuw een professionaliseringsslag nodig. Ook financieel liggen er voldoende uitdagingen in het verschiet alvorens het festival zich zeker gesteld weet van een duurzame en vruchtbare toekomst.

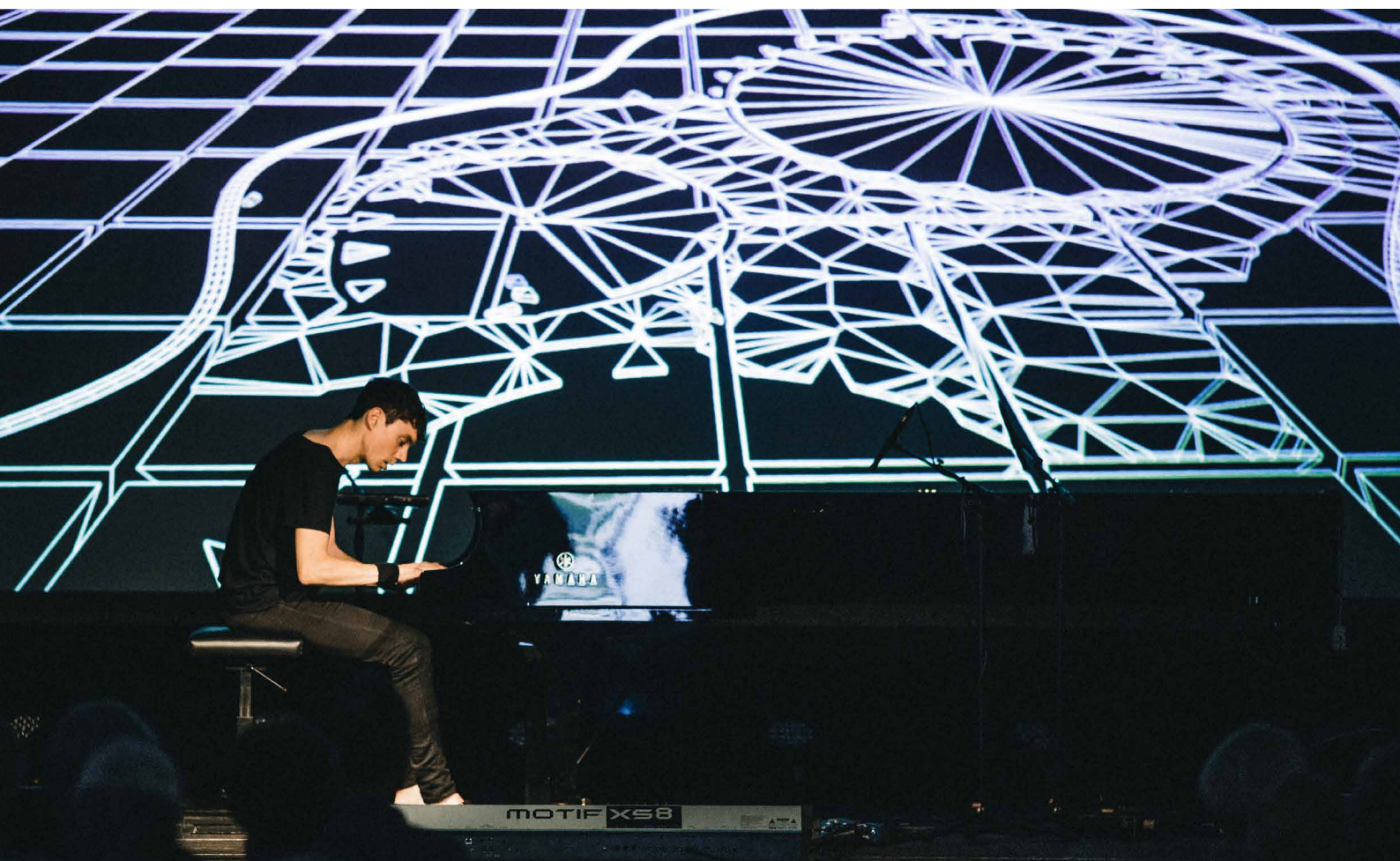
Lunar (Stilteconcert)
TEMKO

BACH Inc.
Jean-Guihen Queyras

Floating (pilot)

Goldberg City Variations
Francesco Tristano, piano

La voix humaine
Ekaterina Levental, sopraan

Moriumur
Noé Inui, viool

Nacht van het Park

Jong en oud in De Proeftuin

Relaxerette (Lân fan taal)

Les poètes maudits

Lore Binon, sopraan en Inge Spinette, piano

Tinteltijd

Noa Wildschut, viool, TOEAC, accordeons
en Joke van Leeuwen, verteller

De Proeftuin

Openingsconcert
Noord Nederlands Orkest

Advertentie na afloop van het festival

Oranjewoud Festival **dankt** alle **bezoekers** en alle **begunstigers** die ons dit jaar hebben geholpen klassieke muziek dichterbij mensen te brengen en daarmee ook mensen dichterbij elkaar.

Oranjewoud Festival 2018

SAVE THE DATE **ORANJEWOUD FESTIVAL** 30 MEI T/M 2 JUNI 2019

FOUNDING PARTNER

HOOFDSPONSOR

Rabobank

FOUNDING FRIEND

PARTNER

BEGUNSTIGERS EN SUBSIDIENTEN

SAMENWERKINGSPARTNERS

RECENSIE MUTED

Muziek, stilte en zacht gefiedel

Gebeurtenis: wereldpremière van *Muted*, van componisten David Lang, Julia Wolfe, Michael Gordon en Louis Andriessen **Spel:** Monica Germino, viool **Gehoord:** 8/6 Museum Belvédère, Oranjewoud; was ook te zien op 9/6 in Museum Belvédère **Bijzonderheid:** onderdeel van het Oranjewoud Festival **Publiek:** ongeveer 50 (uitverkocht) ★★★★★

De relatie van stilte met muziek lijkt een onderliggend thema in deze editie van het Oranjewoud Festival. Gelooft en gezegend zij het 'klassieke' muziekfestival dat zoveel aandacht heeft voor nieuwe muziek.

Wat ons brengt bij *Muted*. *Muted* is een collectieve schepping van vier van de belangrijkste levende

componisten: Michael Gordon, Julia Wolfe en David Lang, oprichters van het sensationele ensemble Bang On A Can All-Stars dat vorig najaar schitterde op de Groninger festivals Rockit en Soundsofmusic, en hun oudere Nederlandse collega Louis Andriessen.

Het stuk is geschreven op het lijf en de oren van violiste Monica Germino, die op doktersadvies al te harde speelwijzen achterwege moet laten. Dus zet ze, op gezag van genoemd componistencollectief, speciale dempers op haar Ceruti-viool, of bespeelt ze speciaal ontworpen instrumenten zonder klankkast. Haar zachte gefiedel lijkt te zweven, bijna als een snorrend insect.

De licht theatrale inslag wordt versterkt doordat ze er, nonchalant zingzeggend, een tekst bij declameert, van Don Marquis: over een kakkerlak, een mot en een kat wiens ziel ooit het lichaam van Cleopatra bewoonde. Een cylindervormig bouwsel annex lichtbron, gebouwd door Floriaan Ganzevoort, maakt de beleving compleet.

Maar de grootste kracht zit hem in die noten, en hoe ze sierlijk rondslingeren aan deze en gene zijde van de stilte. Het eindigt, uiteraard denk je haast, met een fade out, als Germino buiten beeld wandelt.

JACOB HAAGSMA

Nigel Kennedy laat Oranjewoud zien wat festival uniek maakt

Violist Nigel Kennedy (61) begrijpt het wezen van muziek als eenmalige kunst. In zijn kindertijd leed hij onder de ijzere wetten van de platenindustrie. Die wekten diepe afkeer in hem op. En dus dankt hij in de dampige avond, op een podium drijvend tussen het plompe blad en de rietkragen, het publiek voor de steun aan de levende muziek: „Want jullie kunnen uit den treure thuis een plastic schijf beluisteren, maar vanavond gebeurt maar één keer.”

Die belofte lost Kennedy's kwintet in met muziek van „favoriete componist” Bach, van „my second favorite composer”, ofwel Kennedy zelf, en Gershwin „ook een goeie”. Op gifgroene sneakers met het paars-blauw van voetbalclub Aston Villa onder het te grote overhemd bespeelt hij Oranjewoud, maakt grappen en improviseert, maar bovenal vergroeit Kennedy met zijn viool en ademt muziek. In Gershwins klassieker ‘They can’t take that away from me’ kruipt hij zelfs achter de vleugel, het instrument waarop hij als kind de jazzstandards uit de platenverzameling thuis speelde. En nergens wekt het kwintet (viool, cello, contrabas en twee gitaren) de indruk dat zijn virtuositeit op zichzelf staat.

Kennedy behoort tot de blikvangers van het tiendaagse Oranjewoud Festival, onder de rook van het Friese Heerenveen. Hier stonden in de achttiende eeuw buitenhuizen van de koninklijke familie zoals kasteel Carolinenburg, genoemd naar de muzikale prinses op wier aandringen wonderkind Mozart Den Haag bezocht. Het festival duurt deze zomer een week langer dan voorheen, nu Leeuwarden - en Friesland - in de schijnwerpers staan als Culturele Hoofdstad van Europa.

Het Noord Nederlands Orkest en violiste Noa Wildschut deden vrijdagavond het openingsconcert in Oranjewoud. In gestage regenbuien onderscheidde de gelouterde festivalganger zich met wandelschoenen, plastic poncho en rugzak. Het symfonische werk *Future Perfect* van componiste Vanessa Lann kreeg een rommelige wereldpremière: enkele koperblazers zouden vanonder de bomen musiceren, maar moesten door de regenval haastig hun heil op het overdekte toneel zoeken. De noten sloten naadloos aan op het grillige spel van water en wind.

Die omstandigheden weerhielden de 17-jarige Noa Wildschut niet van een doorleefde vertolking van Prokofjevs *Tweede Vioolconcert*. Achter haar klank lijken vervlogen levens schuil te gaan. Ze is kind aan huis op het Oranjewoud Festival, opgericht en bestierd door haar oom, pianist Yoram Ish-Hurwitz. De favoriete muziek van Wildschut loopt als rode draad door de programmering. Dirigent Benjamin Levy loodste een bevlogen

Noord Nederlands Orkest daarna door *Rendering*, het eerbetoon van componist Luciano Berio aan het genie Franz Schubert.

Verbinding met publiek

Beter dan in een concertzaal biedt een festival als Oranjewoud de musici de kans zich met hun publiek te verbinden, maar niet iedereen begrijpt dat. Neem de Belgische sopraan Lore Binon in haar liedrecital *Les poètes maudits* over zes miskende Franse dichters. Bezoekers beschikten over titels noch teksten, waardoor het programma verzandde tot een woordenbrij. Wat minder liederen en enkele treffende toelichtingen hadden dat eenvoudig kunnen verhelpen.

De Nederlandse groep Ikarai deed dat beter, te midden van de eettentent op het gratis podium van De Proeftuin. Daar speelde het zestal stukken van het album *FLY*, over het tragische lot van de mythische figuur Icarus. Het ensemble is in alle muziekstijlen thuis en ontsnapt op prettige wijze aan genre-fictie. Ikarai's optreden maakte nieuwsgierig naar de première woensdag van de nieuwe voorstelling *Muhammad*, over het legendarische wereldtitelgevecht tussen bokser Muhammad Ali en George Foreman in het Afrikaanse Zaïre.

Joost Galema

Klassiek

Oranjewoud Festival

Onder meer: Noa Wildschut, Noord Nederlands Orkest, Nigel Kennedy, Nyk de Vries, Lore Binon, Inge Spinnette, Ikarai. Gehoord: 1 en 2/6 Oranjewoud. Nog tot en met 10 juni. Inl: oranjewoudfestival.nl

Popi oermuzikant op neongekleurde gympen steek luisteraar in zijn zak

KLASSIEK

Oranjewoud Festival

Nigel Kennedy

★★★★★

Daar liep hij, de charmante schooier Nigel Kennedy, met z'n viool langs de waterlelies. In de verte dribbelde een handvol ganzen over een strak gemaaid gazon. Het Oranjewoud Festival had de Britse musicus gestrikt voor een avond in het groen. Uitverkochte tribunes gegarandeerd.

Leeuwarden is in 2018 Europese Culturele Hoofdstad, en het Oranjewoud Festival maakt deel uit van de projecten binnen die uitverkiezing. Komende week is het openluchtpodium nog van onder meer het Navarra Kwartet en Jean-Guihen Queyras, en Monica Germino zal een fluisterviool bespelen.

Je kunt heel wat uurtjes zoetbrengen op het festival. In De Proeftuin zijn soep, salade en pizza voorradig. Een uitgebreide borrel? Geen probleem. Laarzen of gympen zijn aan te raden, zompig terrein was met

het weer van de afgelopen dagen niet te vermijden.

Wat dat betreft gaf de solist van de tweede avond het goede voorbeeld. Kennedy droeg neongekleurde sportschoenen, een geweldige eyecatcher waarop hij al lopend over het ponton een ode bracht aan zijn favoriet. Bachs Fuga uit de Eerste sonate galmde de toehoorder stevig gestreken tegemoet.

Ook Kennedy-de-pianist liet van zich horen, in Gershwins 'They can't take that away from me'. Hij en zijn makkers – een contrabassist, een cellist en twee gitaristen – vormden een gesmeerd ensemble dat je niets hoefde te vertellen over het verleidelijke van Gershwin. Ze waren volledig in de ban van de toondichter, en het publiek daarvoor ook.

Kwaliteit

Oermuzikant Kennedy steekt de luisteraar in zijn zak, nogal popi en met typische Kennedy-kunsten. Grapje hier, sprongetje daar, maar hij mag het, want hij levert wel

kwaliteit. De band had meer Gershwin in petto en werk van de violist zelf, creatieve en uitdagende muziek.

Stoorzenders

De vogels kwetterden door Gershwin heen. 'The man I love', 'Rhapsody in blue' – ook de meerdere malen overvliegende ooievaar leek geen genoeg te krijgen van de swing die Kennedy de Amerikaanse componist meegaf. Want daarin is de musicus op z'n best: goede muziek met pit en een onweerstaanbaar ritme ten uitvoer brengen.

Frederike Berntsen

Oranjewoud Festival: t/m 10 juni.
Info: www.oranjewoudfestival.nl

Nigel Kennedy
FOTO LUCAS KEMPER

RECENSIE MUTED

Muziek, stilte en zacht gefiedel

Gebeurtenis: wereldpremière van *Muted*, van componisten David Lang, Julia Wolfe, Michael Gordon en Louis Andriessen **Spel:** Monica Germino, viool **Gehoord:** 8/6 Museum Belvédère, Oranjewoud; was ook te zien op 9/6 in Museum Belvédère **Bijzonderheid:** onderdeel van het Oranjewoud Festival **Publiek:** ongeveer 50 (uitverkocht) ★★★★★

De relatie van stilte met muziek lijkt een onderliggend thema in deze editie van het Oranjewoud Festival. Gelooft en gezegend zij het 'klassieke' muziekfestival dat zoveel aandacht heeft voor nieuwe muziek.

Wat ons brengt bij *Muted*. *Muted* is een collectieve schepping van vier van de belangrijkste levende

componisten: Michael Gordon, Julia Wolfe en David Lang, oprichters van het sensationele ensemble Bang On A Can All-Stars dat vorig najaar schitterde op de Groninger festivals Rockit en Soundsofmusic, en hun oudere Nederlandse collega Louis Andriessen.

Het stuk is geschreven op het lijf en de oren van violiste Monica Germino, die op doktersadvies al te harde speelwijzen achterwege moet laten. Dus zet ze, op gezag van genoemd componistencollectief, speciale dempers op haar Ceruti-viool, of bespeelt ze speciaal ontworpen instrumenten zonder klankkast. Haar zachte gefiedel lijkt te zweven, bijna als een snorrend insect.

De licht theatrale inslag wordt versterkt doordat ze er, nonchalant zingzeggend, een tekst bij declameert, van Don Marquis: over een kakkerlak, een mot en een kat wiens ziel ooit het lichaam van Cleopatra bewoonde. Een cylindervormig bouwsel annex lichtbron, gebouwd door Floriaan Ganzevoort, maakt de beleving compleet.

Maar de grootste kracht zit hem in die noten, en hoe ze sierlijk rondslingeren aan deze en gene zijde van de stilte. Het eindigt, uiteraard denk je haast, met een fade out, als Germino buiten beeld wandelt.

JACOB HAAGSMA

Muziek en sfeer in Oranjewoud

'Klassieke muziek': het dekt de lading niet meer van het zeer sfeer volle Festival Oranjewoud, tussen het idyllische groen.

JACOB HAAGSMA
 FOTO'S RENS HOOYENGA

Het is maar goed dat sterviolist Nigel Kennedy knalgele sneakers draagt. Want het grote podium over de Prinsenvijk staat best ver weg van de tribunes. Tijdens de *Sonata no. 1* van Johann Sebastian Bach, kuiert hij naar het midden van de loopplank, richting publiek. Zo kunnen we deze man, een van de grotere namen van buiten in dit hele Culturele Hoofdstad-jaar, toch een beetje van dichtbij zien.

Met zijn piekige, opgeschoren haardos, zijn hoogst informele kloffie en ja, die sneakers lijkt Kennedy in de verste verte niet op een traditionele sterviolist. Qua repertoire keus evenmin, en dan wordt het interessant. Met zijn 'crossover'-potentieel is hij de gedroomde hoofdact voor het Oranjewoud Festival.

Bach wordt gevolgd door een stuk van „mijn op een na favoriete componist – Nigel Kennedy”. Hij is niet op zijn mondje gevallen, leerden we eerder al toen hij ons uitlegde „what the fuck” hij en zijn vierkoppige

band (twee gitaren, cello, contrabas) gaan doen. Dat komt vooral neer op veel George Gerswhin, de grote Amerikaanse liedjesschrijver.

De titel van Gershwins *They Can't Take That Away From Me* slaat, volgens Nigel, hierop dat je een vleugel niet zomaar mee kunt jatten. Om zijn punt te maken kruipt hij achter dat instrument, dat hij dan ook behoorlijk beheerst. Zo levert hij voor die dure kaartjes (een kleine 60 euro) een set vol flamboyant vermaak.

Gratis vermaak kan ook, op het uiterst sfeervolle Oranjewoud Festival. De Proeftuin is het mooi ingerichte centrale festivalterrein tussen de bomen, waar je luxe kunt happen en wijntjes kunt nippen – bierdrinkers zijn er in de minderheid. Muziek is er ook, en ondanks de informele setting wordt er nog aandachtig geluisterd ook. Bijvoorbeeld naar Under The Surface, een improviserend trio met jazzdrummer Joost Lijbaart en zangeres Sanne Rambags.

Want klassieke muziek mag dan de basis zijn van dit festival, het is duidelijk niet de limiet. Er is theater (*Tongen*, de nieuwe voorstelling van Nyk de Vries, de *Under de toer*-voorstelling *De klok en het meisje*), er zijn de verschillende installaties van het prominent aanwezige Lân fan Taal en er is nieuwe muziek. In *Koerikoe-loem* komen verschillende zaken samen. Het is een locatievoorstelling naast museum Belvédère (een hele tippel nog): zangers van het ASKO Koor die het publiek omringen en bestoken met tekstflarden van dichteres Tjitske Jansen, een blokfluittrio, een bespeelster van de Japanse sho en het mooiste van al: acht on-

voorspelbaar suizende windharpen.

Onversneden, maar niet altijd voor de hand liggende klassieke muziek is er in het Rabobank Paviljoen – zo'n soort prefab-feesttent die je op dorpsfeesten wel ziet, daar moet meer van te maken zijn. Wat de verichtingen van pianist Hannes Minnaar, een programma van Fauré, en de fin-de-siècle-liederen van Lore Bignon er niet minder fraai op maakt.

Het weer houdt zich krانig deze zaterdag, al getuigen de rijplaten van de eerdere overvloedige regenval. Wat dat betreft is het net een gewoon festival, met bij het werkende volk allerlei bekende koppen die ook bij andere festivals in de weer zijn. Oranjewoud Festival heeft zijn plek in die wereld beslist ingenomen, qua sfeer en qua artistieke invulling.

Zo hebben we de Bubbels, een plastic bouwsel dat straks verkast naar Oerol. In die Bubbels zijn gitarist Aart Strootman en zijn trio in de weer met een 'stilteconcert': de inventieve patronen en verschuivende ritmes van hun ambitieuze compositie *Lunar* komen, zo tegen middernacht, tot de oorschelpen via zo'n Silent Disco-koptelefoon. Een bijzondere, intieme ervaring – tot de stroom eraf gaat, en stilte en duisternis erin knallen. Ook wat waard, na zo'n lange, intensieve festivaldag.

Festival Oranjewoud duurt nog tot en met 10 juni.

Luxe happen en wijntjes, want bierdrinkers zijn in de minderheid

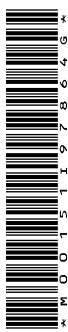

Sterviolist Nigel Kennedy.

Informeel musiceren in de Proeftuin.

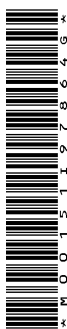

Nova en Levin Schotanus en Illy Attema showen hun zelf gemaakte muziekinstrumenten.

Beeld uit de voorstelling *Koerikoeloem*. Op de voorgrond Naomi Sato met de sho.

KLASSIEK

Violist Monica Germino kan ondanks haar gehoorschade weer spelen, met dank aan componisten die extra zachte stukken schreven

En ze gebruikt daarvoor een speciaal voor haar ontworpen fluisterviool.

De Amerikaans-Nederlandse violist Monica Germino, bekend om haar elektronisch versterkte uitvoeringen van hedendaagse componisten, krijgt in 2015 het slechtst denkbare nieuws: ze moet stoppen met muziek maken of ingrijpende maatregelen nemen om haar gehoor te beschermen. Ze weet dan al langer dat ze 'geluidsgevoelig' is, waardoor geluid bij haar harder binnenkomt dan bij anderen. Daarom loopt ze eerder schade op. De luidste violist van het land mag alleen nog maar heel zacht spelen. 'Het is als een hardloper die te horen krijgt dat als hij door blijft rennen, zijn knieën in de toekomst kapot zullen gaan. Hij mag alleen nog wandelen', zegt Germino. '80 decibel is voor mij wandelen.'

Een grote klap voor iemand die volume koestert. Zelfs haar akoestische viool is te luid. Germino's eerste reactie is maar met alles te stoppen. 'Ik wilde de viool niet meer naast mijn oren hebben.' Voor haar projecten en concerten regelt ze vervangers. Met anderen kan ze moeilijk over haar aandoening praten. 'Viool spelen is mijn identiteit. Wat moest ik nu zeggen? Hoi, ik ben Monica en ik ben...'

Ze belt ook Michael Gordon, de wereldberoemde Amerikaanse componist, om een project op te zeggen. 'Toen veranderde alles. Hij vond stoppen geen optie. Hij zei: 'Ik ga een heel zacht stuk voor je schrijven. En ik wil

de eerste zijn die dat voor je doet.'

Twee collega's van het New Yorkse Bang on a Can-collectief sluiten aan, Julia Wolfe en David Lang. Ze zijn al enige tijd bezig met het thema stilte; Lang schreef bijvoorbeeld een 'fluisteropera'. Wolfe maakte een eerder stuk voor Germino. De Nederlandse Louis Andriessen wordt erbij gevraagd als artistiek leider. Het resultaat *Muted* ('gedempt') gaat morgen in première op het Oranjewoud Festival.

Germino kan weer spelen. 'De componisten hebben me gered', zegt ze.

In *Muted* speelt ze onder meer op twee historische 'framevioletten'. Een frameviool is een viool zonder klankkast. Net als bij een elektrische viool, maar dan akoestisch en onversterkt. Zonder klankkast klinkt een viool heel zacht. Zo'n instrument wordt meestal gebruikt om op te studeren. De beroemde industrieel ontwerper Marcel Wanders, voormalig amateurviolist, heeft met vioolbouwer Bas Maas daarnaast een spectaculair uitzijende fluisterviool gebouwd. Waar bij normale violetten de krul aan de bovenkant zit, zit hier een vinger, als om te zeggen: ssst. **Maar de muziek van *Muted*** is niet perse extreem zacht. 'Het gaat vooral over de perceptie van geluid en het contrast. Ik speel eerst met een *sordino*, een demper, erop. Als ik die eraf haal, ervaart het publiek de muziek opeens als luid. Terwijl het niet echt hard is. Geluid werkt als licht, je went eraan.'

Kun je niet met oordoppen spelen,

vragen anderen soms. Germino probeerde het een jaar, voor ze eind jaren negentig definitief haar orkestbaan opzegde, toen al gediagnostiseerd met geluidsgevoeligheid. 'Ik wende er niet aan, oordoppen zijn een kwelling. Het haalt te veel details weg, zoals het geluid van haren die de snaar raken.'

Veel collega's begrepen niet waarom ze haar baan opzegde. Gehoorschade is een gevoelig punt voor (klassieke) musici, haast een taboe. Wie in een Wagneropera speelt, krijgt geregeld 130 decibel om de oren. Germino: 'Toen ik vertrok, zei een collega: ach, we zijn toch allemaal doof?'

Doof is Germino echter niet, eerder het tegendeel. Door zachter te spelen is haar beleving van muziek veranderd. 'Ik ben me veel bewuster van geluid. Het klinkt ironisch, maar ik hoor honderd keer zoveel als vroeger.'

Persis Bekkering

Muted, 7 (try-out), 8, en 9/6, Oranjewoud Festival, Oranjewoud.

Fluisterviool en sordino

De fluisterviool die Marcel Wanders met vioolbouwer Bas Maas voor Germino maakte, produceert minder decibellen dan de normale viool. Hij is geïnspireerd op de 17de-eeuwse 'zakviool' en heeft een kleinere klankkast. Germino bespeelt ook twee framevioletten, zonder klankkast, met alleen 'ribben'. De klank is zachter en rijk aan boventonen. Een sordino is een klemmetje, van hout, kunststof of leer, dat op de kam wordt geplaatst, waardoor die minder trilt. De viool klinkt zachter en ook wat 'geknepen'.

Monica Germino: 'De componisten hebben me gered.' Foto Sharon Mor Yosef

Kernprogramma 2018

Music/ensemble	Naam	Aantal
Noord Nederlands Orkest o.l.v. Benjamin Levy Noa Wildschut (viool)	Openingsconcert	1
Nyk de Vries	Tongen (theater)	1
Miranda Driessen (componist), Tjitske Jansen (schrijver), Naomi Sato (sho), Trio Axolot, vocale solisten	Koerikoeloem	2
Lore Binon (sopraan) Inge Spinette (piano)	Les poètes maudits	1
Hannes Minnaar (piano)	Verliefd op Fauré	1
Nigel Kennedy & band	Bach meets Kennedy meets Gershwin	1
TEMKO	Lunar (Stilteconcert)	1
Sytzke Pruiksmas (componist/slagwerk) Geneviève Verhage (cello)	Birds of Bach (Zonsopgangconcert)	1
Theo Milkov (marimba)	Marimbach	2
Dana Zemtsov (altviool) (vervangen door Mikhail Zemtsov) Marcelo Nisinman (bandoneon)	Viola meets bandoneon	2
TEMKO	Floating (pilot)	6
Noa Wildschut (viool) TOEAC (accordeonduo) Joke van Leeuwen (schrijver/verteller)	Tinteltijd	2
Francesco Tristano (piano)	Goldberg City Variations	1
Niek Baar (viool) Andreas Donat (piano)	And the winner is...	1
Noé Inui (viool) Chaimuri-kwartet (vocalisten)	Morimur	1
Ikarai	Muhammad (première)	1
Monica Germino (viool)	MUTED	6
Calefax	Bachs geschenk	1
Ekaterina Levental (sopraan) Yoram Ish-Hurwitz	La voix humaine	1
Navarra Quartet (vervangen door Animato Quartet)	Navarra spelt Schubert	1
Collectief AM.OK, Jonne Kramer (schrijver/verteller) en Uri Eugenio (dans)	PRIKKEL	5
Musica Sequenza	Sampling Baroque: Exposing Bach	1
Cordevento	Délices de France	1
Michel Marang	Shifting Images	1
Noa Wildschut (viool) Vladimir Babeshko (altviool) Quirine Viersen (cello) Enrico Pace (piano)	Noa & Friends	1
Jean-Guihen Queyras	BACH Inc.	1
Akim Mooseinkov (elektronica), Diamanda Dramm (viool), Lidy Blijdorp (cello), Marlies van Gangelen (althobo), Micha Häußermann (hobo)	Plato's Grot (Nacht van het Park)	3
Andrew Dickenson (tenor) Doriene Marselje (harp)	Britten's Best (Nacht van het Park)	3
Moritz Wappler (slagwerk)	Nightly Shadows (Nacht van het Park)	3
Anne Brackman (piano)	Nocturnal Thoughts (Nacht van het Park)	3
Lisa Ströckens (sopraan)	Vuurvliegjes en nachtvinders (Nacht van het Park)	3
Frederick Long (bariton) Izhar Elias (gitaar)	Vuurvliegjes en nachtvinders (Nacht van het Park)	3
Diamanda Dramm (viool), Lidy Blijdorp (cello), Marlies van Gangelen (althobo), Micha Häußermann (hobo), Andrew Dickenson (tenor), Doriene Marselje (harp), Moritz Wappler (slagwerk), Anne Brackman (piano), Lisa Ströckens (sopraan), Frederick Long (bariton), Izhar Elias (gitaar)	Unremembered ((Nacht van het Park / Middernachtconcert)	1

Bijlage bij aanvraag subsidie programmering festivals – dossiernummer 159648423 (Oranjewoud Festival)

Arnold Marinissen (compositie/slagwerk) Katharina Gross (cello)	Pitch Dark	3
Consensus Vocalis	Chanting Forest (pilot)	3
Storioni Trio	Beethoven Rules	1
Pynarello, Nynke Laverman (zang)	Pynarello meets Nynke Laverman	1
Coal Harbour	Album release concert	1
Under the Surface	Running gig	2
Florianne Remme (cello) Jorian van Nee (piano)	Proeftuin Klassiek	3
Lore Binon (sopraan) Inge Spinette (piano)	Proeftuin Klassiek	1
Dividivi3	Als heksen heksen (kindervoorstelling)	1
Hannes Minnaar (piano)	Proeftuin Klassiek	1
Trio Axolot	Proeftuin Klassiek	1
Ikarai	Running gig	2
TEMKO	Proeftuin Klassiek	1
Di Gojim	Running gig	2
Francesco Tristano (piano)	Proeftuin Klassiek	1
Nynke Dijkstra (klarinet) Welmoed Poelstra (piano)	Proeftuin Klassiek	2
Noa Wildschut (viool)	Proeftuin Klassiek	1
	Bremer Stadsmuzikanten (kindervoorstelling)	2
Eef van Breen Group	Travelling North	2
Dana Zemtsov (altviool) (vervangen door Mikhail Zemtsov) Marcelo Nisinman	Proeftuin Klassiek	1
Van Dryver	Cast Out Fear	2
Calefax	Proeftuin Klassiek	1
Ekaterina Levental (sopraan) Yoram Ish-Hurwitz (piano)	Proeftuin Klassiek	1
StarkLinnemann Quartet	Transcending Chopin	2
Monica Germino	Proeftuin Klassiek	1
Musica Sequenza	Proeftuin Klassiek	1
Navarra Quartet (vervangen door Animato Quartet)	Proeftuin Klassiek	1
SoWhat	Schilderijtentoonstelling (kindervoorstelling)	1
Coal Harbour Trio	Running gig	2
Collectief AM.OK	Proeftuin Klassiek	1
Rens Rutten (marimba)	Proeftuin Klassiek	3
Klaartje van Veldhoven (sopraan), Bert van den Brink (accordeon), Lisa Wade (verteller)	Dierenvrienden (kindervoorstelling)	1
Cordevento	Proeftuin Klassiek	1
Noa Wildschut (viool) Vladimir Babeshko (altviool) Quirine Viersen (cello) Enrico Pace (piano)	Proeftuin Klassiek	1
Jean-Guihen Queyras	Proeftuin Klassiek	1
Diamanda Damm (viool), Lidy Blijdorp (cello), Marlies van Gangelen (althobo), Micha Häußermann (hobo), Andrew Dickenson (tenor), Doriene Marselje (harp), Moritz Wappler (slagwerk), Anne Brackman	Proeftuin Klassiek	1
Michel Marang (klarinet), Tis Marang (contrabas), Peter van Os (accordeon) en Koos Koopmans (viool)	Michel Marang plays Klezmer	2
Andrei Makarov (piano)	Proeftuin Klassiek	2
Pynarello	Proeftuin Klassiek	1
Storioni Trio	Proeftuin Klassiek	1
Coal Harbour Sextet	Running gig	2
Anne Brackman	Proeftuin Klassiek	1
Van Binsbergen Playstation	Playstation	1
Diverse musici	Room Service Lullaby	26

Randprogramma 2018

Secret Passage (installatie Herman Zeilstra) – 1 t/m 3 en 7 t/m 9 juni
Swans (installatie Marco Barotti) – 1 t/m 10 juni
Redactielokaal (i.s.m. Lân fan taal) – 1 t/m 3 en 7 t/m 10 juni
Relaxerette (i.s.m. Lân fan taal) - 1 t/m 3 en 7 t/m 10 juni
Verbinding (installatie Bart Ensing) - 1 t/m 3 en 7 t/m 10 juni
It Font (i.s.m. Lân fan taal) – 1, 3, 7 en 8 juni
Seven Short Movies (i.s.m. Noordelijk Film Festival) – 1, 3, 7 en 8 juni
Quasicello (expositie Rob van den Broek ism Museum Belvédère) – 29 mei t/m 10 juni
Lezingen Staten & Stinzen – 2, 3 en 9 juni
Solo (theater i.s.m. Lân fan taal en NNO) – 2 en 3 juni
A Family Quartet (documentaire Noa Wildschut) – 2 juni
Yoga in Concert – 3 en 10 juni
Onbeperkt Ensemble – 3 juni
De Klok en het Meisje – 3, 4 en 5 juni
Vis-à-vis (interview componist Sarah Krikling Snider en dichter/illustrator Nathaniel Bellows over Unremembered door Thea Derks)
Interview Vanessa Lann en Yoram Ish-Hurwitz door Thea Derks – 1 juni
Voorgesprekken en interviews tijdens Proeftuin Klassiek door spreekstalmeesters Thea Derks, Jacco de Boer en Wabbesch Wabbesch) – 2, 3, 7 t/m 10 juni
Bubbel (installatie Marco Canevacci en Yena Young) – 6 t/m 10 juni

Oranjewoud Festival 2018
Dekkingsplan

BATEN

2018
juli-18
Eindafrekening

publieksinkomsten

recette uit kaartverkoop	€ 136.871
horeca/stageld/arrangementen	€ 70.773
	€ 207.644

sponsoren

Rabobank, BASF	€ 47.200
BASF extra	€ 10.000
Zwanenburg Projecten	€ 10.000
Jonkers & De Jonge	€ 5.000
Tjaarda	€ -
Van der Eems Drukkerijen	€ -
NDC	€ -
	€ 72.200

overige directe inkomsten

LF 2018	€ 135.000
FB Oranjewoud	€ 60.000
Extra bijdrage FB Oranjewoud	€ 22.410
Vriendenstichting LCO	€ 15.000
Advertentie verkoop Festivalkrant 2018	€ 5.000
Donaties	€ 2.206
	€ 239.616

subsidies uit publieke middelen/fondsen

Provincie Friesland	€ 50.000
gemeente Heerenveen	€ 25.000
gemeente Heerenveen eenmalige bijdrage	€ 25.000
gemeente Heerenveen incidentele subsidie	€ 7.500
Fonds Podiumkunsten	€ 37.500
Fonds Podiumkunsten compositiesubsidie	€ 12.500
	€ 157.500

subsidies uit private fondsen / donaties

Sena	€ 35.000
Nico Nap Foundation	€ 20.000
LF2018 Under de Toer	€ 12.000
Stichting Van Panhuys	€ 30.000
VSF Fonds	€ 50.000
Fonds 21	€ 37.500
Prins Bernhard Cultuurfonds	€ 30.000
Turing Foundation	€ 15.000
Julia Jan Wouters Stichting	€ 20.000
Stichting Dioraphte	€ -
Stichting Offringa Hoekstra	€ 5.000
NORMA fondsen	€ -
PW Janssen's Friesche Stichting	€ 7.500
Kingma Stichting	€ -
Talant/Ateliers Majeur	€ 8.500
Bijdrage Oerol en Grachtenfestival ihkv De Bubbel	€ 6.150
Gravin MAOC van Bylandt Stichting	€ 1.500
Stichting Muziek op Oranjewoud	€ 969
	€ 279.119

TOTAAL BATEN	€ 956.079
---------------------	------------------

Your Accountants & Adviseurs BV
Havinghastraat 50
1817 DA Alkmaar

1-8-2018
M.C. van der Hout AA

Oranjewoud Festival 2018
begroting

LASTEN
BEHEERLASTEN

2018
juli-18
Eindafrekening

beheerlasten personeel

artistieke leiding, programmering	€ 42.500
zakelijke leiding	€ 32.698
office management (ook tbv pr en productie)	€ -
	€ 75.198

beheerlasten materieel

huur kantoor	€ 1.678
algemene kosten/representatie/reiskosten	€ 5.163
administratiekosten/accountant	€ 9.351
sponsoractiviteiten	€ 6.875
	€ 23.067

subtotaal beheerlasten	€ 98.264
-------------------------------	-----------------

ACTIVITEITENLASTEN

activiteitenlasten personeel

productieleiding/ technische coördinatie	€ 68.446
productie-assistentie	€ 44.819
publiciteit en marketing (hoofd en assistent)	€ 32.626
	€ 145.891

honoraria/uitkoopsommen programmering

honoraria musici	€ 210.930
	€ 210.930

subtotaal activiteitenlasten personeel	€ 356.821
---	------------------

activiteitenlasten materieel

instrument-/vleugelhuur

huur, transport, stemmen	€ 12.302
	€ 12.302

techniek / materiaal (excl pers)

licht- en geluidsapparatuur	€ 64.157
	€ 64.157

locatiekosten

huur locaties, inrichtingskosten	€ 85.848
beveiliging, EHBO	€ 24.007
Proeftuin	€ 31.887
	€ 141.742

overige productiekosten

overige productiekosten divers	€ 41.293
productie kosten speciale projecten	€ 34.450
transport	€ 19.098
catering	€ 24.754
sponsoractiviteiten en catering crew	€ 12.329
	€ 131.924

rechten / vergunningen / verzekeringen

Buma	€ 7.666
verzekeringen	€ 828
gemeentevergunningen	€ 172
	€ 8.666

kaartverkoop

theatertoeslag	€ 7.431
	€ 7.431

reis- en verblijfkosten

reis- en verblijfkosten musici	€ 21.471
reis- en verblijfkosten crew	€ 17.263
	€ 38.734

marketing en publiciteit

aparte m&c-begroting	€ 88.791
	€ 88.791

subtotaal activiteitenlasten materieel	€ 493.746
---	------------------

Onvoorzien	€ -
-------------------	------------

TOTAAL LASTEN	€ 948.831
----------------------	------------------

	€ 7.248
--	----------------

Your Accountants & Adviseurs BV
Havighaaststraat 50
1817 DA Alkmaar

1-8-2018
M.C. Van der Hart AP